

Oponentský posudek diplomové práce

Wenigová, Barbora: *Sociální identita účastníků kryptoměnového trhu*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2018. 65 stran.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tomáš Samek, M.A., Ph.D.

Předložená diplomová práce se zabývá fenoménem kryptoměn a sociální identitou účastníků kryptoměnového trhu.

Autorka práci rozčlenila do pěti širších bloků. V prvním z nich se věnuje vymezení pojmů sociální identita, kapitalismus a anarchokapitalismus. Další blok představuje historii, vymezení a funkce kryptoměn, navazuje metodologie a kapitola s příběhy účastníků kryptoměnového trhu. Rozhovory jsou analyzovány v následující kapitole. Metodologie spočívá v metodě zúčastněného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů a částečně v biografické formě. Barbora Wenigová vedla rozhovory s šesti informátory. Sama se aktivně účastní kryptoměnového trhu.

Autorka si klade několik výzkumných otázek: Kdo jsou lidé, kteří se účastní kryptoměnového trhu? Jaká je jejich motivace? Jak pomáhají kryptoměny vytvářet jejich identitu? A jak identita aktérů ovlivňuje kryptoměnový trh? (s. 9) Autorčina premisa je taková, že účastníci kryptoměnového trhu mohou být obdobně jako příslušníci národa imaginárním společenstvím (Anderson citován na s. 9), které má společný bod zájmu. Autorka se domnívá, že identita většiny účastníků kryptoměnového trhu v ČR je pouze jednou z mnoha jejich identit, ale současně, že pro některé mohou kryptoměny představovat i životní styl (s. 12).

Na základě šesti rozhovorů s muži v blíže nespecifikovaném časovém období autorka dochází k závěru, že aktéry jsou osoby, které mají blízko k informačním technologiím, nebo jsou spekulanty a aktivně vyhledávají obchodní příležitosti, mají snahu o proměnu společenské struktury (s. 61).

Autorka se snaží pojmout téma kryptoměn komplexněji – vedle motivace samotných aktérů nabízí teorie Castellase 2010, Rothboarda 1972, 1988 tyto pohledy však nejsou k analýze rozhovorů hlouběji využity, přestože se tato syntéza vysoce nabízí. Za podstatnou slabinu práce považuji absenci hlubšího vysvětlení pojetí kapitalismu, když autorka uvádí, že většina informátorů pohlíží na svět spíše kapitalistickými očima (s. 61). Stejně tak nerozumím tvrzení, že se autorka zajímala o to, jak moc je identita spojená s kryptoměny dominantní proti plurálním identitám (tamtéž). Domnívám se, že interpretace výsledků může

být i komplexnější, než jak ji autorka předkládá. Toho si je však Barbora Wenigová vědoma. Myslím si, že snaha řešit mnoho dílčích témat, pohybujících se mezi tématem identity a současně politického a společenského uspořádání současné společnosti by si vyžadovala více času. V práci je velké množství chybějících částí vět (např. s. 39), stylistických chyb, překlepů, chybějících přesných odkazů (např. Taifel s. 47, poznámka pod čarou s. 39), takže velmi zajímavý a aktuální text v kombinaci s výše uvedeným působí jako nedokončený.

Z hlediska možných podnětů, které bych autorce doporučila k jejímu výzkumu zvážit, uvádím následující: Z výpovědí informátorů vyplývá, že přes deklarovanou kritiku současného fungování společnosti a při zdůrazňování kvalit blockchainu a současně kryptoměnového trhu, aktéři jednají vysoce individualisticky. Je aktéry při zdůrazňování rozvoje technologií a tzv. větší svobody vnímána i ekologická zátěž při těžbě alternativních měn? Pokud by, teoreticky, byla hodnota kryptoměn fixní a nebyla by tedy předmětem finančních spekulací, jaký dopad by to mohlo mít na popularitu kryptoměn z hlediska jejich rozšíření a využití jako možné alternativní měny?

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci magisterského studia oboru sociální antropologie. Na základě výše uvedeného proto navrhuji hodnocení práce **velmi dobře minus**.

Dne 8. 8. 2018

PhDr. Lívía Šavelková, Ph.D.